

O B S A H

Úvod do politické ekonomie	3
I. PŘEDMĚT POLITICKÉ EKONOMIE – ZÁKLADNÍ POJMY	3
1. Dvě stránky ekonomiky: výrobní síly a výrobní vztahy	3
2. Čím se zabývá politická ekonomie? Předmět politické ekonomie	11
II. PŘEDKAPITALISTICKÉ VÝROBNÍ ŽPŮSObY	13
<i>A) Prvobytně pospolný výrobní způsob . . . . .</i>	13
1. Úvod	13
2. Výrobní síly v prvobytné společnosti	13
3. Výrobní vztahy prvobytné společnosti	14
4. Vznik soukromého vlastnictví a rozklad prvobytné společnosti	14
<i>B) Otrokářský výrobní způsob . . . . .</i>	15
1. Úvod	15
2. Výrobní vztahy v otrokářském rádu	15
3. Historická úloha a zánik otrokářského rádu	15
<i>C) Feudalismus . . . . .</i>	17
1. Vznik feudalismu	17
2. Výrobní vztahy ve feudální společnosti	17
3. Historická úloha feudalismu a jeho rozklad	18

III. KAPITALISMUS	19
A) Vznik kapitalistické výroby — Výroba zboží a peníze	19
1. Úvod	19
2. Výroba zboží	22
3. Zboží a jeho vlastnosti	23
4. Určení velikosti hodnoty zboží	24
5. Vznik a podstata peněz	26
6. Zlato a papírové peníze	29
7. Zákon hodnoty — ekonomický zákon zbožní výroby	29
B) Kapitál a nadhodnota — Základní ekonomický zákon kapitalismu	30
1. Pracovní síla jako zboží	31
2. Hodnota a užitná hodnota pracovní síly. Nadhodnota	31
3. Mzda	33
4. Kapitál jako společenský vztah. Kapitál konstantní a variabilní	34
5. Míra nadhodnoty	38
6. Akumulace kapitálu a její důsledky	39
7. Zákon nadhodnoty — základní ekonomický zákon kapitalismu	41
C) Přeměna nadhodnoty v zisk a její rozdělení mezi různé skupiny kapitalistů	42
1. Kapitalistické výrobní náklady a zisk. Míra zisku	42
2. Vyrovnání zisku na průměrný zisk a míry zisku na průměrný zisk	44
3. Obchodní kapitál a obchodní zisk	46
4. Zájmový kapitál a úrok	48
5. Pozemkové vlastnictví a pozemková renta	51
D) Hesopadářské krize	54
1. Nevyhnutelnost hesopadářských krizí za kapitalismu a jejich příčiny	54
2. Hesopadářské a sociální důsledky krizí	57
3. Je možno odstranit krize za kapitalismu?	58
E) Imperialismus — nejvyšší stadium kapitalismu	59
1. Přechod k imperialismu	59
2. Hlavní znaky imperialismu	61
a) Koncentrace výroby a vznik monopolů	61
b) Monopoly a konkurence	64
c) Finanční kapitál a finanční oligarchie	66
d) Vývoz kapitálu	71
e) Hesopadářské a politické rozdělení světa mezi nejsilnějšími monopolními svazy a imperialismickými velmocemi	74

3. Historické místo imperialismu	82
4. Všeobecná krize kapitalismu	84
IV. SOCIALISTICKÝ VÝROBNÍ ZPŮSOB	91
1. Přechodné období od kapitalismu k socialismu	91
<i>A) Socialismus a komunismus . . . . .</i>	<i>91</i>
1. Dva stupně komunistické společenskoekonomicke formace	91
2. Společné základy socialismu a komunismu	91
3. Rozdílné rysy socialismu a komunismu	92
4. Přechod od socialismu ke komunismu	93
<i>B) Nutnost socialistické revoluce . . . . .</i>	<i>94</i>
1. Nutnost socialistické revoluce a přechodného období	94
2. Možnost různých forem přechodu k socialismu	95
<i>C) Diktatura proletariátu a její úkoly v přechodném období . . . . .</i>	<i>97</i>
1. Podstata diktatury proletariátu	97
2. Formy diktatury proletariátu	99
3. Počátky socialistické revoluce v Československu	99
<i>D) Budování materiálně výrobní základny socialismu . . . . .</i>	<i>100</i>
1. Socialistické znárodnění	100
2. Socialistická industrializace	101
3. Socialistická industrializace v Československu	103
4. Socialistická kolektivizace zemědělství	104
5. Socialistická kolektivizace zemědělství v Československu	105
6. Dovršení socialistické výstavby	105
7. Materiálně výrobní základna socialismu	107
8. Čím se liší socialistická soustava národního hospodářství od kapitalistické	108
9. Výstavba socialismu a komunismu v Sovětském svazu	109
2. Socialistická soustava národního hospodářství	112
<i>A) Socialistické vlastnictví . . . . .</i>	<i>112</i>
1. Společenské vlastnictví základem socialistických výrobních vztahů	112
2. Vznik a formy socialistického vlastnictví	113
3. Osobní vlastnictví	117

B) Základní ekonomický zákon socialismu	117
1. Vznik a charakter ekonomických zákonů socialismu	117
2. Podstata základního ekonomického zákona socialismu	119
3. Působení základního ekonomického zákona socialismu	119
4. Ekonomická úloha socialistického státu	121
C) Plánovitý rozvoj národního hospodářství	122
1. Nutnost plánovitého rozvoje národního hospodářství	122
2. Hlavní proporce národního hospodářství	123
3. Zákon plánovitého rozvoje národního hospodářství a socialistického plánování	125
D) Společenská práce za socialismu a rozdělování podle práce	127
1. Charakter práce za socialismu	127
2. Nepřetržitý růst produktivity práce	128
3. Rozdělování podle práce a mzda za socialismu	129
E) Zbožní výroba a zákon hodnoty za socialismu	132
1. Charakter zbožní výroby za socialismu	132
2. Působení zákona hodnoty v socialistickém hospodářství	134
3. Peníze v socialistické společnosti	136
4. Peněžní oběh	137
F) Vlastní náklady a ceny v průmyslu	138
1. Nutnost hospodárnosti za socialismu	138
2. Fondy podniku	139
3. Vlastní náklady výroby	141
4. Chozrasčot	142
5. Čistý důchod socialistické společnosti a jeho dělení	146
6. Ceny průmyslových výrobků v socialistickém hospodářství	147
7. Socialistický obchod	149
G) Národní důchod a jeho rozdělování	151
1. Úhrnný společenský produkt a národní důchod	151
2. Tvorba a růst národního důchodu za socialismu	152
3. Rozdělování národního důchodu za socialismu	155
4. Znovu rozdělování národního důchodu prostřednictvím státního rozpočtu	155
5. Spotřeba národního důchodu za socialismu	157
6. Socialistická akumulace	159

<i>H) Vznik socialistické světové soustavy</i>	161
1. Vznik socialistické světové soustavy	161
2. Charakter hospodářských vztahů mezi socialistickými státy	162
3. Hlavní formy hospodářské spolupráce mezi zeměmi socialistického tábora	164
<i>J) Výstavba materiálně technické základny komunismu</i>	165
1. Ekonomické soutěžení dvou světových soustav	165
2. Materiálně technická základna komunismu	166
3. Základní ekonomický úkol SSSR	167